

Sygn. akt V KK 356/22

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **Ł. K.**,
ukaranego z art. 121 § 1 k.w.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 7 października 2022 r.
wniosku SSN Małgorzaty Bednarek o wyłączenie
od udziału w sprawie o sygn. akt V KK 356/22
na podstawie art. 42 § 4 zdanie pierwsze k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**wyłączyć sędziego SN Małgorzatę Bednarek od udziału w sprawie
o sygn. akt V KK 356/22.**

UZASADNIENIE

W dniu 29 września 2022 r. sędzia SN Małgorzata Bednarek złożyła oświadczenie podnoszące okoliczności uzasadniające wyłączenie jej udziału w sprawie o sygn. akt V KK 356/22.

W uzasadnieniu wniosku jego Autorka wskazała, że kasację w przedmiotowej sprawie złożył Zastępca Prokuratora Generalnego – R. H., z którym pracowała w Prokuraturze Okręgowej i Apelacyjnej w K. oraz w Prokuraturze Krajowej. Wprawdzie – jak zaznaczyła – nigdy nie wykonywała obowiązków służbowych w Departamencie Postępowania Sądowego Prokuratury Krajowej, który zajmował się przygotowywaniem projektów kasacji wnoszonych w trybie art. 110 § 1 k.p.k. i nigdy tym samym nie omawiała z prokuratorem R. H. tego typu spraw, ale znają się od blisko 20 lat i utrzymywali ze sobą nie tylko kontakty służbowe, ale i

towarzyskie. Razem z prokuratorem R. H. byli również członkami założycielami Niezależnego Stowarzyszenia Prokuratów [x] i chociaż prokurator w 2010 r. wystąpił ze Stowarzyszenia, to nie zmienia to faktu, że te dwie ostatnie okoliczności mogą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jej bezstronności w tej konkretnej sprawie, nie tylko u stron postępowania, ale i u postronnego obserwatora mogą one budzić wątpliwości, o których mowa w art. 41 § 1 k.p.k. W kontekście powyższego autorka wniosku wskazała też na subiektywne przekonanie o możliwości rozpoznania niniejszej sprawy w sposób obiektywny bowiem nigdy nie rozmawiała z prokuratorem R. H. na temat tej sprawy, a o przedmiocie rozpoznania dowiedziała się dopiero po powrocie z długotrwałej nieobecności w pracy, gdy zaczęła się wstępnie zapoznawać ze sprawami, do których została wyznaczona jako członek składu orzekającego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Okoliczności podniesione w oświadczeniu sędziego SN Małgorzaty Bednarek (które należy potraktować jako żądanie (powołanie w treści oświadczenia przepisu art. 42 § 1 k.p.k.) wyłączenia od udziału w sprawie przemawiały za uwzględnieniem żądania i wyłączeniem sędzi od udziału w sprawie ukaranego Ł. K. (sygn. V KK 356/22).

Sam fakt zawodowych kontaktów łączących sędzię składającą wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie z Zastępcą Prokuratora Generalnego prokuratorem R. H. (wspólna praca — kolejno — w prokuraturze okręgowej i apelacyjnej w K., następnie w Prokuraturze Krajowej) nie może być poczytywany za okoliczność mogącą skutkować powstaniem wątpliwości co do bezstronności sędziego od orzekania w sprawie ukaranego Ł. K. w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 16 § 1 k.p.s.w. Łączące prawników wykonujących różne zawody prawnicze kontakty profesjonalne są nie tylko zjawiskiem w skali kraju powszechnym, ale wręcz typowym i — co do zasady — nie powinny być uwzględniane w perspektywie badania istnienia podstaw wyłączenia sędziego (*iudex suspectus*), również z uwagi na wyjątkowy charakter procesowej regulacji wyłączenia sędziego. Nietrudno dostrzec, że taki sposób myślenia o przesłance wyłączenia sędziego stypizowanej w art. 41 § 1 k.p.k. — z uwagi na powszechność występowania tego rodzaju relacji — doprowadziłby do rychłego paraliżu ruchu

spraw karnych w kraju. Fakt istnienia relacji zawodowej pomiędzy dwoma aktywnymi zawodowo prawnikami (z których jeden jest sędzią, którego dotyczy wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie bądź też sam jako sędzia składa wniosek o wyłączenie, zaś drugi jest danego uczestnikiem postępowania) nie daje więc jeszcze asumptu do wyłączenia sędziego od udziału w sprawie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. Stanowisko to amplifikuje w niniejszym postępowaniu i ta okoliczność, że sędzia podnosi w złożonym oświadczeniu, że o sprawie, w której został złożony przez Prokuratora Generalnego nadzwyczajny środek zaskarżenia nie rozmawiała z Zastępcą Prokuratora Generalnego. Ponadto nie była czynna zawodowo w departamencie prokuratury zajmującym się obsługą prawną tej kategorii spraw (art. 110 § 1 k.p.s.w.), tj. Departamencie Postępowania Sądowego Prokuratury Krajowej. Powyższe względy uzasadniałyby nieuwzględnienie wniosku, gdyby nie inna warstwa złożonego oświadczenia, przekonująca o tym, że w sprawie może jednak dojść do wyłonienia się w oglądzie zewnętrznym obiektywnie uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego. Otóż wskazuje autorka żądania na to, że — poza kontaktami ściśle zawodowej natury — łączą ją z autorem nadzwyczajnego środka zaskarżenia wniesionego w sprawie, Zastępcą Prokuratora Generalnego prokuratorem R. H., relacje ściśle towarzyskie. Znowu — należy powiedzieć, że okoliczność ta sama w sobie nie przemawiałaby za uwzględnieniem wniosku, bowiem istnienie kontaktów towarzyskich pomiędzy prawnikami (z reguły — wymagałoby to ustalenia, że więzy te mają kwalifikowany charakter, są np. wyjątkowo intensywne) nie daje jeszcze asumptu do ustalenia wystąpienia uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego. Jeśli jednak uwzględni się nie tylko to, że autorka żądania wyłączenia od udziału w sprawie wskazuje na prawie kilkudziesięcioletnie więzy towarzyskie (cyt.: „znamy się od blisko 20 lat i utrzymywaliśmy ze sobą nie tylko kontakty służbowe, ale i również towarzyskie”), ale również ujawnia intensywną współpracę na niwie działalności o charakterze samorządowym (oboje prokuratorzy byli członkami założycielami Niezależnego Stowarzyszenia Prokuratorów [X]), to łączne uwzględnienie tych okoliczności winno prowadzić do innej oceny zmaterializowania się przesłanek wyłączenia sędziego stypizowanych w art. 41 § 1 k.p.k. Kumulacja tego typu zaszłości może w istocie doprowadzić do powstania — w odbiorze zewnętrznym —

uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego z uwagi na więzy towarzyskie łączące ją z autorem kasacji. Uzasadniało to w efekcie wyłączenie sędziego SN Małgorzaty Bednarek od udziału w sprawie sygn. V KK 356/22. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[as]